

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Jiřího Vyvadila v právní věci stěžovatele **M. Z.**, zastoupeného Mgr. Evou Šnajdaufovou, advokátkou se sídlem v Praze 1, Havlíčkova 11, za účasti **Ministerstva vnitra**, **odboru azylové a migrační politiky,** se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 17. 2. 2004, č. j. 46 Az 659/2003 - 23,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán“), ze dne 19. 5. 2003, č. j. OAM-12179/VL-10-P13-2001, nebyl stěžovateli dle ust. § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), udělen azyl a současně bylo vysloveno, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování.

Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel žalobu, o které rozhodl krajský soud napadeným rozsudkem tak, že ji zamítl, neboť správní orgán si opatřil dostatek podkladů pro své rozhodnutí, řádně zjistil skutečný stav věci a rozhodnutí dostatečně odůvodnil.

Ve včas podané kasační stížnosti stěžovatel uvedl, že kasační stížnost podává z důvodů specifikovaných v ust. § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Namítl, že si je vědom, že nesplňuje zákonné podmínky pro udělení azylu, avšak domnívá se, že správní orgán

nedostál své povinnosti, když dostatečně objektivně neposoudil všechny okolnosti projednávaného případu, a to konkrétně ty, které zakládají důvody pro udělení humanitárního azylu. Z rozhodnutí Krajského soudu v Praze pak není patrné, jakým způsobem tento zhodnotil odvolací důvody stěžovatele. Stěžovatel se dále domnívá, že správní orgán při svém rozhodování zjevně vybočil ze svých mezí. Navrhl proto zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci zpět k dalšímu řízení.

Správní orgán ve svém vyjádření uvedl, že nesouhlasí s kasační stížností, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak i rozhodnutí krajského soudu, bylo vydáno v souladu s právními předpisy, přičemž odkázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, sp. zn. 3 Azs 12/2003, dle kterého udělení azylu z humanitárních důvodů je na volné úvaze správního orgánu, a proto navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Ze správního spisu, který soudu předložil správní orgán, vyplynuly následující podstatné skutečnosti:

Stěžovatel podal dne 14. 12. 2001 návrh na zahájení řízení o udělení azylu. Dne 4. 2. 2003 byl se stěžovatelem veden, v ruském jazyce za účasti tlumočníka, pohovor k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu na území České republiky, ze kterého byl vyhotoven protokol. Stěžovatel uvedl, že vzhledem k okolnosti, že na Ukrajině neměl rodinu, práci ani žádné prostředky na obživu, rozhodl se odjet za prací do České republiky. V roce 1998 zde na základě pozvání pracoval. Poté, co mu pozvání skončilo, zůstal zde nelegálně. O azyl požádal z důvodu legalizace pobytu na území České republiky. Má zde práci, přátele a vše, co k životu potřebuje, již si zde zvykl. V České republice by chtěl pracovat ve svém oboru jemného mechanika a pomáhat tak potřebným lidem.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek krajského soudu a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Dle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Dle ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. kasační stížnost lze podat pouze z důvodu nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Dle ust. § 14 zákona o azylu lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu, jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12.

S ohledem na fakt, že stěžovatel uvedl jako právní důvod své kasační stížnosti ust. § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., je třeba se nejprve vyjádřit k dopadu těchto ustanovení. Nesprávné právní posouzení věci spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní závěr, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen. Další z důvodů, pro který je možno podat kasační stížnost, je nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí. Význam tohoto ustanovení je nutno posuzovat podle toho, zda se rozhodnutí soudu opírá či neopírá o důvody, které umožňují dospět k určitému výroku rozhodnutí.

S ohledem na tvrzení stěžovatele, který se domnívá, že splňuje podmínky pro udělení azylu z humanitárních důvodů, považuje Nejvyšší správní soud za vhodné podotknout následující. Ze zákonné dikce je zřejmé, že na udělení azylu dle § 14 citovaného zákona o azylu není právní nárok. Správnímu orgánu zákon dává možnost posuzovat na základě správního uvážení případ od případu. O udělení azylu na základě § 14 zákona o azylu nelze podat žádost, takže správní orgán sám posoudí, v případě, že stěžovatel nesplňuje podmínky pro udělení azylu taxativně stanovené § 12 citovaného zákona, zda je možné udělit azyl z humanitárního důvodu, přičemž v případě stěžovatele podmínky pro jeho udělení v zákonem stanovených mezích správního uvážení neshledal. Samotná skutečnost, že stěžovatel si v České republice již „zvykl“ a na Ukrajině nemá žádné „zázemí“, nemůže na věci nic změnit. Správní orgán vycházel zcela ze skutečností, které jsou součástí spisového materiálu, a po jejich vyhodnocení dospěl, stejně jako soud, ke správným právním závěrům.

Ze shora uvedeného vyplývá, že ani soudu nelze v dané věci vytýkat, že stejně jako správní orgán nezohlednil dikci ustanovení § 14 zákona o azylu. Jak bylo již uvedeno, azyl z humanitárního důvodu lze udělit pouze v případě hodného zvláštního zřetele, proto na něj není právní nárok a zůstává tak pouze v režimu správního uvážení posoudit důvody žadatele o azyl. Správní orgán se pečlivě zabýval nejen obecnou situací na Ukrajině z hlediska podmínek udělení azylu, včetně okolností týkajících se možného návratu stěžovatele do vlasti, a to na základě podkladů, které citoval v napadeném rozhodnutí, ale i konkrétní osobní situací stěžovatele. Pokud poté rozhodl na základě takto obsáhle a podrobně provedeného dokazování, soud mu nemohl nic vytknout, jestliže se rozhodl nevyužít možnosti udělit azyl z humanitárního důvodu dle § 14 zákona o azylu. Stejně tak nelze nic vytknout ani soudu, který přezkoumával zákonnost postupu správního orgánu a který žalobu proti jeho rozhodnutí zamítl. Navíc je z odůvodnění napadeného rozhodnutí zcela zřejmé, jakými úvahami byl tento soud při přezkoumávání rozhodnutí správního orgánu veden.

Jak bylo vyjádřeno v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, „smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“

Z výše uvedeného je zřejmé, že důvody, které uvádí stěžovatel, nemohou být podřazeny pod případ hodný zvláštního zřetele, za jehož existence je možné udělit azyl z humanitárního důvodu. Nejvyšší správní soud nepochybuje o tom, že stěžovatel si během svého pobytu v České republice dokázal vytvořit podmínky pro své žití, avšak azylové řízení je zcela mimořádný institut sloužící k ochraně cizinců, kteří pociťují důvodnou obavu před pronásledováním v zemi svého původu, přičemž je nutné zdůraznit, že stěžovatel si byl vědom toho, že výše uvedené nesplňuje. Nejvyšší správní soud tedy uzavírá,

že prostřednictvím azylového řízení nelze žádat o legalizaci pobytu v České republice, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v soudním řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Správní orgán nárok na náhradu nákladů řízení nevznesl, proto mu ho soud nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. 2. 2005

JUDr. Radan Malík
předseda senátu